

Declarație privind suspendarea dreptului de emisie a șase posturi de televiziune

DECLARAȚIE

privind suspendarea dreptului de emisie a șase posturi de televiziune

20 decembrie 2022

Solicităm ca toate circumstanțele de fapt și argumentele care au stat la baza deciziei CSE să fie comunicate public și îndemnăm autoritățile să ia de îndată toate măsurile permise de lege pentru a preveni legitimarea războiului din Ucraina și a combate concentrarea controlului asupra media.

La 24 februarie 2022, Parlamentul a declarat stare de urgență în Republica Moldova pentru o perioadă de 60 de zile în legătură cu războiul din Ucraina. Aceasta a fost prelungită de cinci ori, ultima dată la 1 decembrie 2022. Prelungirea stării

de urgență este determinată de amenințările pentru securitatea națională generate de războiul din Ucraina, asigurarea aprovizionării cu resurse energetice și gestionarea fluxului de refugiați. În perioada stării de urgență, Comisia pentru Situații Excepționale (CSE) poate adopta deciziile care se impun, chiar dacă acestea excedă cadrul legal.

La 16 decembrie 2022, CSE a decis suspendarea pe perioada stării de urgență a licențelor de emisie a șase posturi de televiziune „pentru lipsa unei informării corecte în reflectarea evenimentelor naționale, dar și a războiului din Ucraina”. Acestea sunt Primul în Moldova, RTR-Moldova, Accent TV, NTV Moldova, TV6 și Orhei TV. Autoritățile susțin că acestea sunt afiliate lui Ilan Șor, chiar dacă oficial acesta nu le controlează. CSE a motivat decizia „prin necesitatea protejării spațiului informațional național și prevenirii riscului de dezinformare ..., având la bază lista persoanelor fizice și juridice supuse sancțiunilor internaționale ..., precum și multiplele constatări din rapoartele de monitorizare ale Consiliului Audiovizualului privind încălcările Codului Serviciilor Media Audiovizuale al Republicii Moldova”. Decizia CSE a fost luată prin derogare de la art. 84 alin.10 din Codul Serviciilor Media Audiovizuale, care prevede că suspendarea licenței de emisie se aplică doar după ce au fost aplicate alte sancțiuni și abaterile s-au repetat, și de la capitolul XXII3 din Codul de procedură civilă, care prevede că suspendarea licențelor o face instanța de judecată.

Suspendarea licenței de emisie este o ingerință serioasă în dreptul la libertatea de exprimare. Totuși, libertatea de exprimare poate fi limitată dacă restrângerea se bazează pe motive convingătoare. Cauza NIT S.R.L. c. Moldovei se referă la retragerea licenței de emisie a unui canal TV important, însă Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) nu a găsit o încălcare a libertății de exprimare în acel caz.

Retragerea licenței de emisie a fost dispusă pentru propagandă politică crasă, după aplicarea altor sancțiuni pentru abateri

similare. În cazul celor șase televiziuni nu este vorba de lipsirea de dreptul de a difuza, ci de suspendarea acestui drept pentru perioada stării de urgență, adică este vorba de o sancțiune mai blândă. Mai mult, sancțiunea a fost aplicată în contextul dezinformării promovate de Rusia în legătură cu agresiunea sa împotriva Ucrainei. Pe 16 decembrie 2022, Consiliul Uniunii Europene a adoptat al 9-lea pachet de sancțiuni împotriva Federației Ruse, care include interzicerea a patru canale TV ruse: NTV/NTV Mir, Rossiya 1, REN TV și Pervyi Kanal.

Consiliul UE a invocat că această măsură este necesară pentru „a contracara campania internațională sistematică a Federației Ruse de dezinformare și de manipulare a informațiilor, care are ca scop destabilizarea țărilor învecinate, a UE și a statelor sale membre”. Potrivit Consiliului UE, „aceste canale se află sub controlul permanent, direct sau indirect, al conducerii Federației Ruse și au fost utilizate de aceasta pentru acțiunile sale continue și concertate de dezinformare și propagandă de război, care legitimează agresiunea Rusiei și subminează sprijinul pentru Ucraina.”.

Conform deciziilor Consiliului Audiovizualului pe parcursul acestui an, au fost aplicate următoarele sancțiuni celor șase posturi TV suspendate: NTV Moldova – 22 de sancțiuni, Primul în Moldova – 17 sancțiuni, RTR-Moldova – 14 sancțiuni, Orhei TV – 13 sancțiuni, TV6 – 13 sancțiuni, Accent TV – 5 sancțiuni. Pe de altă parte, unele din posturile TV interzise în Uniunea Europeană continuă să fie difuzate pe teritoriul Republicii Moldova. Mai mult, nu este clară dacă există probe care ar confirma controlul celor șase posturi de către Ilan Șor, deoarece controlarea de către o persoană a unui număr atât de mare de canale TV este interzisă prin lege.

Semnatarii acestei declarații recunosc necesitatea urgentă de combatere a dezinformării prin mass-media. Asemenea acțiuni trebuie să fie bazate pe argumente deosebit de convingătoare, multe dintre care, din câte se pare, nu au fost comunicate

public. De asemenea, autoritățile trebuie să acționeze la timp, cu consistență maximă și cu respectarea angajamentelor în calitate de candidat la integrarea în Uniunea Europeană.

Pentru a preveni interpretările tendențioase, dar și interpretarea extensivă a acestui precedent în viitor, organizațiile semnatare solicită ca toate circumstanțele de fapt și argumentele concrete care au stat la baza deciziei CSE de a suspenda dreptul de emisie a celor șase posturi de televiziune să fie comunicate public. De asemenea, îndemnăm autoritățile să ia de îndată toate măsurile care se impun pentru a preveni legitimarea războiului din Ucraina și a combate concentrarea controlului asupra media.

SEMNETARI:

1. Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM)
2. Amnesty International Moldova
3. Asociația Promo-LEX
4. Centrul pentru Jurnalism Independent (CJI)

Lista semnatarilor rămâne deschisă